

Εφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γ ρ α φ ε ῖ ο ν τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπασι τοῖς κ.κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.κ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
κίττην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ
τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου
γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς
ὀκτώ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν

Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμψόμενα ἡμῖν χειρῶν
γράφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲ
ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα
καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν
τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι
δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορᾷ
εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματοσημον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Μονομαχία καὶ αἱ Γυναῖκες. — Γεωργία Σίνδη ὡς γυνὴ καὶ ὡς συγγραφεῖς — Αἱ Γυναῖκες τῆς Ἰνδοκίνας (ὕπὸ δὸς Εἰρήνης Νικολαΐδου) — Ἡ Γυναικεία ἀγωγή. (μελέτη τοῦ κ Β κέλα) — Ἄπό τό ταξεῖδι μου. — Αἱ γυναῖκες τῆς Ρώμης — Ἀλληλογραφία. — Εἶδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Νὰ μὴ τὸ μάθουν αἱ γυναῖκες! Αὐτὴ εἶναι σήμερον ἡ μεγαλύτερα καὶ ἡ πρώτη φροντίς τῶν μονομαχοῦντων. Νὰ μὴ τὸ ἐννοήσῃ ἡ μητέρα του, αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία σκέψις καὶ τὸ τελευταῖον τρυφερὸν αἰσθημα τοῦ ἀτυχοῦς Χρητσηπέτρου πρὸς ἐκείνην, ἡ ὁποία τοῦ ἔδωκε τὴν ζωὴν, ἡ ὁποία τὸν ἐλίκνισε βρέφος καὶ τὸν ἐκαμάρωνε σήμερον ἄνδρα ὄριμον.

Δὲν εἶχε τὸ θάρρος, δὲν εἶχε τὸν ἥρωϊσμόν, αὐτὸς ὁ ὁποῖος τόσον εὐκόλῃ διεκινδύνευσε καὶ ἔχασε τὴν ζωὴν του νὰ γράψῃ καὶ ὀλίγας λέξεις ἀποχαιρετισμοῦ πρὸς τὴν μητέρα του. Ἡ ψυχὴ του, ἡ ὁποία προησθάνετο τὸ φορικτὸν τέλος, κατελήφθη ὑπὸ δειλίας, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ ἀναγγεῖλῃ αὐτὸς ὁ υἱὸς μὲ τὰς ὀλίγας κοινὰς καὶ ψυχρὰς λέξεις τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, τὴν τρυφερὰν εἶδῃσιν τοῦ θανάτου εἰς τὴν μητέρα του.

Ἡσθάνετο ἴσως ὅτι καθε μίᾳ ἀπὸ τὰς λέξεις αὐτὰς θὰ ἦτο καὶ ἐν τραῦμα ὀδυνηρὸν πρὸς τὴν μητρικὴν καρδίαν ἐκείνης, ἡ ὁποία τίς οἶδε πόσας νύκτας θὰ ἐπέρασεν ἀγρυπνος παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του ὡς βρέφους καὶ ὡς νηπίου καὶ βραδύτερον ὡς ἐφήβου. Καὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ τῆς εἶπῃ: Μητέρα μου! Εἶμαι ἕνας κακὸς καὶ ἀδίκος καὶ ἀ-

χάριστος υἱός! Ὅ τι σὺ μὲ τόσῃν στοργῇν καὶ ἀγάπῃν καὶ αὐτοθυσίαν μοῦ ἐδημιούργησες, τὴν ζωὴν καὶ τὴν υγείαν καὶ τὴν εὐτυχίαν, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχεις μεγάλα καὶ ἀπαράγραπτα δικαιώματα, ἐγὼ τὰ καταστρέφω καὶ τὰ περιφρονῶ καὶ τὰ ἐξαφανίζω διὰ μίαν στιγμὴν, θύων εἰς μίαν παράδοσιν βάρβαρον, εἰς ἐν ἔθιμον μωρὸν καὶ γελοῖον.

Ἴσως, ἐὰν ἀπεφάσιζε νὰ γράψῃ πρὸς τὴν μητέρα του, αἱ σκέψεις αὐταὶ θὰ τοῦ ἤρχοντο εἰς τὸν νοῦν καὶ θὰ τὸν ἐκαμναν νὰ ἀλλάξῃ ἀπόφασιν. Ἡ ἰδέα μιᾶς μητρὸς πονεμένης, ἡ ὁποία κλείει μὲ μίαν τοιαυτὴν σελίδα αἵματος ζωὴν ἴσως βασιανισμένην—καὶ ποία γυναῖκα καὶ μᾶλλον δὲν ἐβασανίσθη εἰς τὴν ζωὴν—ἡ ἰδέα μιᾶς τόσον μεγάλης σπαρκατικῆς ὀδύνης, μιᾶς τόσον ἀπελπιστικῆς εἰκόνας, θὰ ἐπανεφέρε τὴν ὀρθὴν κρίσιν εἰς τὸ ταραχμένον λογικόν του.

Ἄλλ' ὁ υἱὸς ὁ ἀτυχῆς δὲν εἶχε τὸ θάρρος, ὅχι νὰ γράψῃ, ἀλλ' οὔτε ὡς θωπεύων τὴν μητέρα του νὰ τῆς φιλήσῃ τὸ χεῖρ διὰ τελευταίαν φορὰν. Καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἤλλαξεν ἀπόφασιν καὶ δι' αὐτὸ ἐθυσίασεν ἄσκοπα καὶ ἀνόητα μίαν ζωὴν πολύτιμον διὰ τὰ ἀπορφανωθέντα παιδιὰ του, διὰ τὴν νεωτάτην γυναῖκά του, διὰ τὴν γραῖαν μητέρα του, διὰ τοὺς ἀγαπημένους ἀδελφούς του.

Ἄλλ' ὅ,τι ὁ υἱὸς δὲν ἔκαμεν, ἠδύνατο βέβαια νὰ τὸ κάμουν οἱ τρίτοι, οἱ μὴ ἐνδιαφερόμενοι, οἱ μεσάζοντες τοῦ θανάτου, οἱ ὁποῖοι ἔσον καὶ ἂν θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ καθιερωθέντος βαρβάρου ἔθιμου, ὡς πρόσωπα ἐμπιστευτικά, ὡς ἀποτελοῦντες ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ πελάτου των, ὅμως ἔχουν καθῆκον ὡς ἄνθρωποι καὶ ὡς φίλοι νὰ ἐμποδίσουν διὰ παντὸς μέσου τὸ κακόν.

Δύω λέξεις, ἔστω καὶ ἀνωλύτως, ἔστω καὶ μὲ γραφὴν δυσδιάκριτον, πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰς συζύγους τῶν ἐνδιαφερομένων, θὰ ἤρχον διὰ νὰ ἀποσοδήσουν τὸ κακόν.

Ἄλλ' αἱ δύο λέξεις αὐταὶ δὲν ἐγράφησαν. Ὡς δὲν καταβάλλεται ἐν γένει καὶ ὅση πρέπει νὰ καταβληθῆ φροντίς παρὰ τῶν τρίτων αὐτῶν πρὸς παρεμπόδισιν τῶν μονομαχιῶν.

Θὰ ἠννοεῖτο ἡ αὐστηρότης αὐτῆ περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν συνεννοήσεων καὶ τὴν τήρησιν τῶν τύπων, ἐὰν διὰ τῶν μονομαχιῶν ἢ παρ' αὐτῶν ἐξηρτάτο ἡ τύχη μιᾶς οἰκογενείας, μιᾶς κοινωνίας ἢ ἐνὸς λαοῦ. Ὁ Δαυὶδ καὶ ὁ Γολιάθ μονομαχοῦντες ἐξησφάλισαν βεβαίως τὴν τύχην τῶν λαῶν εἰς οὐς ἀνῆκαν ἕκαστος. Καὶ τὰ παρατεταγμένα στρατόπεδα τῶν μὲν καὶ τῶν δέ, εἶχον δίκαιον νὰ συμμετέχουν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματός των εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα. Ὁ Ἐτεοκλῆς καὶ ὁ Πολυκλῆς, μονομαχοῦντες ἠγωνίζοντο ὑπὲρ ἐνὸς θρόνου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἡμιβάθραρον ἐκείνην ἐποχὴν ἦτο τὸ ὑπέρτατον ἰδεῶδες τῆς εὐτυχίας, ἴσως τὸ ἰδεῶδες αὐτῆς τῆς πατρίδος, αὐτῆς τῆς καλῆς ἢ κακῆς τύχης τῆς. Ἀκόμη καὶ ἡ μονομαχία τοῦ Αἰνίου καὶ ἡ μονομαχία τοῦ Ἐρωτοκρίτου καὶ αἱ μονομαχίαι τῶν ἵπποτων τοῦ Μεσαίωνα εἶχαν ἓν ἐλαττήριον εὐγενές, τὸν ἥρωισμόν ἀφ' ἐνὸς καὶ τὴν ἀγάπην, τὸν ἔρωτα μιᾶς γυναικὸς ἐξ ἄλλου.

Τότε οἱ ἄνθρωποι ἔζων ζῶν διαφορετικὴν τῆς ἰδικῆς μας, ζῶν κινδύνων καὶ ἀλληλοσπαρχυμῶν καὶ αἰμάτων καὶ ἥρωισμοῦ. Ὑπὸ τὰ χρυσοσκεπασμένα στήθη ἐκρύπτοντο ψυχὰ ἀκόμη κἄπως πρωτογενεῖς, κἄπως ἄγριοι, κἄπως ἄξεστοι, ψυχὰ ἐνθυμίζουσαι τὸ κτηνώδες παρελθὸν τῆς βραβάρου καὶ ἀπολιτεύτου ἀκόμη περιόδου τῆς ἀνθρωπότητος.

Οἱ νόμοι, οἱ προασιζόντες τὴν τιμὴν καὶ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶχαν τότε ὑπεισέλθει εἰς τὴν ζῶν τῶν λαῶν. Ὅταν τὸ ξίφος καὶ τὸ βέλος δὲν ἔφεραν τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, ἡ χειροδικία, μία ἀγρία χειροδικία, ἔλυε τὰς διαφορὰς καὶ ἐκανόνιζεν ὑπὲρ τοῦ ἰσχυροτέρου τὴν ἐκβασιν τῆς νίκης.

Κάθε λαὸς καὶ κάθε ἔθνος ἔχει εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἱστορικῆς ἐξελιξέως του τοιαύτας ἀγρίας καὶ αἰμοσταγεῖς σελίδας. Ἀκόμη καὶ ὁ χριστιανισμός, ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ πατάξῃ τὸ ἐγὼ τῶν ἀτόμων καὶ νὰ ὑψώσῃ ὡς σημάδιαν δόγματος τὸν φιλαλλισμὸν, ἀκόμη καὶ ἡ θρησκεία αὐτῆ τῆς Ἀγάπης ἀριθμεῖ εἰς τὴν ἱστορίαν της τοιαύτας αἰμοσταγεῖς σελίδας.

Πάπαι καὶ ἀρχηγοὶ ἐκκλησιῶν, κунηγοῦντες μὲ μαχαίρας τοὺς ἐχθροὺς των μέχρι τοῦ ἀσύλου τῆς οἰκιακῆς στέγης καὶ θραύοντες κεφαλὰς, καὶ συντρίβοντες πλευράς καὶ χύνοντες ποταμοὺς αἰμάτων, ὡς ἀληθινοὶ δῆμιοι, εἶχαν ὑπὲρ ἐκυτῶν καὶ τὴν ἡμιβάθραρον καταγωγὴν των καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν νόμων καὶ τὴν στοιχειώδη ἀγνοίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. ἠγωνίζοντο δὲ ὑπὲρ ἐπικρατήσεως ἴσως περὶ ὑπάρξεως. Διότι ὁ μὴ προλαμβάνων νὰ φονεύσῃ καὶ νὰ ἐνσπεύρῃ τὸ τρόμον καὶ τὸν πανικόν, ὑπεσκελίζετο καὶ ἐπιπτεν ὁ ἴδιος θῦμα τῶν ἐχθρῶν του.

Αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν μονομαχιῶν, τῶν ἀνγκαίων, τῶν ἐπιβαλλομένων, τῶν ἀπαραιτήτων, τὸ ἐννοεῖ τις καὶ ἀπεκ-

δέχεται τὴν ἐκβασιν των μεθ' ὅσης φιλοσοφίας καὶ τὴν ἐκβασιν τῶν πολέμων. Εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν μονομαχιῶν οἱ μεσάζοντες, οἱ τρίτοι, ἦσαν πρόσωπα ἱερά, πρόσωπα ἐξίσου ἐκθέτοντα εἰς κίνδυνον τὴν ἰδίαν ζῶν, τὴν ἰδίαν τύχην, τὸ ἴδιον μέλλον.

Ἄλλὰ σήμερον ὅπου ἡ μονομαχία κατήντησε τὸ πλεόν γελοῖον καὶ μωρὸν ἔθιμον τοῦ κόσμου, σήμερον ὅπου ἡ δικαιοσύνη ἐπεμβαίνει καὶ ρυθμίζει κάθε λεπτομέρειαν τῆς τε κοινωνικῆς καὶ ἰδιωτικῆς ζωῆς, σήμερον ὅπου δὲν πρόκειται πλέον οὔτε περὶ κατακτήσεων θρόνων, οὔτε περὶ ἀξιοματῶν, οὔτε κἂν ὑπὲρ τῆς τιμῆς, ὅπως εἰς τὴν προκειμένην δυστυχεῖ περίστασιν, σήμερον οἱ παρεμβαίνοντες ὅπως λύσουν διὰ τοῦ κίματος τοιαύτας μικροδιαφορὰς εἶναι ἀσυγγώρητοι, εἶναι ἠθικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὸ κακόν.

Παραδεχόμεθα ὅτι πρὸς τήρησιν τῶν γελοίων τύπων δὲν κατέθεσαν ὅλοι πρὸ τοῦ ἀσυμβιβάστου τῶν διαμαχομένων τὴν ἢ εἶχαν λάθει ἐντολήν. Ἄλλὰ δὲν ἠμποροῦσιν ἐμμέσως καὶ χωρὶς νὰ φανοῦν νὰ εἰδοποιήσουν τὰς γυναῖκας; Ἡ μήπως ἀγνοοῦν ὅτι εἰς τοιαύτας, ὅπως καὶ εἰς ἄλλας σπουδαίας περιστάσεις, προκειμένου περὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀγαπημένων των αἱ γυναικὲς γίνονται τόσον μεγάλα καὶ τόσον ἰσχυρά, ὥστε νὰ ἀποπλίζουσι ὅχι μόνον τὴν χεῖρα τῶν ἰδικῶν των, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀσπονδοτέρων ἐχθρῶν των ἀκόμη;

Ἡ ἠμποροῦν νὰ ἰσχυρισθῶν ὅτι τοιαῦτα πλάγια μέσα γυναικείων ἐπεμβάσεων δὲν μετεχειρίσθησαν ποτέ, προκειμένου περὶ τῆς πολιτικῆς ἐπιτυχίας των ἢ περὶ συμφερόντων ἄλλων, ἰδικῶν των, χωρὶς νὰ θεωρήσουν τοῦτο ὡς πρᾶξιν ἀντικειμένην εἰς τοὺς κανόνες τῆς τιμῆς;

Ἐὰν εἰς τὰς μονομαχίας οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι, ἔρμαια στιγμιαίας παραφορᾶς καὶ ἀδικαιολογήτου πολλᾶς διαγωγῆς, ἐπιμένουν εἰς τὴν διὰ τῶν ὅπλων ἱκανοποίησιν εἶναι κἄπως δικαιολογημένοι.

Ἐκεῖνοι ὅμως, οἱ ὁποῖοι, ψυχροὶ, ἀδιάφοροι, χωρὶς καμμίαν σύγχυσιν οὔτε φρενῶν, οὔτε ψυχῆς, θέτουν τὰς σφαίρας εἰς τὰ πιστόλια καὶ μετροῦν τὰς ἀποστάσεις καὶ δίδουν τὸ σύνθημα τοῦ ἀλληλοσκοτωμοῦ, ἐκεῖνοι εἶναι ἀσυγγώρητοι, καὶ ἐκεῖνοι ὄφειλαν νὰ καταδιώκωνται καὶ νὰ τιμωροῦνται.

Καὶ ἐφ' ὅσον δὲν τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν νόμων, δὲν θὰ ἦτο ἴσως κακὸν νὰ τιμωροῦνται ὑπὸ αὐτῶν τῶν γυναικῶν. Ὅλοι ἐπὶ τέλους ὅσαι ἔχουν συζύγους καὶ υἱοὺς καὶ ἀδελφοὺς, ἠμποροῦν νὰ ἴδουν ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην τὴν εὐτυχίαν των κατεστραμμένην, τὰ παιδιὰ των ὠρφανευμένα, τὰ σπῆτια των ἐρημωμένα, χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῶν φίλων αὐτῶν, ἐκεῖ ὅπου μόνον ἡ δικαιοσύνη ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπεμβαίη.

Δὲν ἐπιβάλλεται ἀρὰ γε εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ζητήσουν καὶ εὐρον τὸν τρόπον τῆς ὑπερασπίσεως τῆς εὐτυχίας των ἀπὸ τοῦς μάρτυρας τῶν μονομαχιῶν;

Η GEORGE SAND ΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΚΑΙ ΩΣ ΓΥΝΗ

Ἐὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ γυναικὲς διαβάζουν κατὰ προτίμησιν Γαλλικὰ ἔργα, καὶ ἔχουν ὅπως δῆποτε γενικὰς ἰδέας τῆς γαλλικῆς φιλολογίας, τόσας ὅσας δὲν ἔχουν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ὅμως αἱ γνώσεις των περιορίζονται μᾶλλον εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς σήμερον ἢ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς χθές.

Ἡ George Sand εἶναι ἐν ὄνομαι γνωστὸν τόσον, ὅσον γίνετα περὶ αὐτῆς λόγος ὡς μυθιστοριογράφου καὶ ὡς γυναικὸς πολὺ ἐλαστικῆς ἠθικῆς. Τὰ ἔργα της, ὑποθέτομεν, εἶναι γνωστὰ μᾶλλον ἀπὸ τοὺς τίτλους των καὶ ὅταν πέρυσιν ἡ Νέα Σκητὴ ἀνεβίβασεν εἰς τὸ θέατρον τὸν Μικρήσιον de Villemaire, ἤκουσα ἀπὸ στόμα γαλλίζοντος κυρίου, ὅτι ἠγνοεῖ ὅτι ἡ George Sand ἔγραψε καὶ δράματτα.

Δι' αὐτὸ ἐπὶ τῆ ἐκκτονταετηρίδι της εἶναι ἐπίκαιρος ἡ δημοσίευσίς μιᾶς περιληπτικῆς καὶ ἀρκετὰ εἰλικρινοῦς μονογραφίας της, τὴν ὁποῖαν ὁ Marcel Prevost ἀνέγνωσε εἰς μίαν φιλολογικὴν συνάθροισιν πρὸ καιροῦ.

Ὁ ῥήτωρ, λέγει ἐν προοίμιῳ, ὅτι θέμα τῆς διαλέξεώς του εἶναι ἡ George Sand, ὁ βίος καὶ τὸ ἔργον της. Πραγματευόμενος τὸ θέμα τοῦτο, προσθέτει, θὰ ἀποφύγω ἐξ ἴσου νὰ ἀκολουθῆσω τὸν ἀπλοῦν χρονολόγον τῶν ἀνεκδύτων, ὅσον καὶ τὸν μονομερῆ φιλολογικὸν κριτικόν. Περὶ συγγραφῆς, ἡ ὁποία συνοψίζει τὸν κυρίως τύπον τῆς μυθιστοριογράφου, ἐπιθυμῶ νὰ ὁμιλήσω ὡς μυθιστοριογράφος, δηλαδὴ χωρὶς νὰ χωρίσω τὸ ἔργον ἀπὸ τὴν ἐργατὶδα, ἦτοι τὴν πραγματικὴν ζῶν ἀπὸ τῆς γραπτῆς.

Ἡ Amandine Aurore Lucie Dupin, ἥτις διὰ τοῦ γάμου της ἔγινε Mme Dudevant καὶ διὰ τὸν κόσμον ὅλον ἡ συγγραφεὺς George Sand ἐγεννήθη εἰς τὸ Παρίσι τὸ 1804. Ἀνῆκεν εἰς καλὴν ἀστικὴν οἰκογένειαν, τὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ Maurice Dupin. Τὰ παιδικὰ της ἔτη ἐπέρασαν εἰς ἓν κτῆμα τῆς ἐκ μητρὸς μάμης της εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Nohant, τὴν ὁποῖαν ἀπηθανάτισε μὲ τὴν μεγαλοφυίαν της.

Δύο μορφαὶ νέαι ἀποτυποῦνται εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῆς μικρᾶς Aurore μὲ τὴν ἐγκατάστασίν της εἰς Nohant. Εἶναι ἡ τῆς μάμης της περὶ τῆς ὁποίας γράφει: «Δὲν ἦτο πρώτη φορά, ὅπου ἔβλεπα τὴν μάμην μου, ἀλλὰ τώρα μοῦ ἐφάνη πολὺ μεγάλη καὶ τὸ λευκοροδίνον πρόσωπόν της, τὸ ἐπιβλητικὸν ὄφρος της, τὸ αἰώνιον καφε μεταξωτὸν φόρεμά της μὲ τὴν μακρὰν μέσην καὶ τὰ ἴσια μανίλια, τὸ ὁποῖον δὲν ἠθέλησε νὰ μεταρρυθμίσῃ, μὲ τὴν ξανθὴν περούκαν της, μὲ τὰ κρεπὲ μαλλίᾳ εἰς τὸ μέτωπον, μὲ τὴν σκουφίτσαν της μὲ μίαν νταντελένιαν κοκάρδαν εἰς τὸ μέσον, μὲ ἔκαμαν νὰ τὴν θεωρῶ ὡς ἓν ὄν ἐντελῶς ξεχωριστόν».

Ἡ ἄλλη μορφή ἥτις τῆς ἐπεβλήθη, εἶναι ἡ τοῦ διδασκάλου της Deschartres.

Ὁ ζῶν της εἰς Nohant ἀρχίζει μὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς της, ὅστις ἔπεσεν ἐκ τοῦ ἵππου του καὶ ἐφονεύθη. Ἡ μητέρα της, ζωηρὰ καὶ ἄστατος, μὴ συμβιβασμένη μὲ τὴν

ἀριστοκρατικὴν πενθερὰν της ἀνεχώρησεν ἀμέσως διὰ τὸ Παρίσι. Εἰς τρόπον ὅστε ἡ ζῶν της μέχρι τῶν δέκα ἐτῶν ἐμοιράζετο μετὰξὺ Nohant καὶ Παρισίων. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ 1814—1821 καθ' ἣν ἐποχὴν ἀκριβῶς τὸ παιδικὸν πνεῦμα ἀφυπνίζεται εἰς τὴν ζῶν ἡ μικρὰ Aurore μένει ὀριστικῶς εἰς Nohant. Ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς μάμης καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ καλοῦ Dechartres ἐσπούδαζεν, ὡς λέγει ἡ ἴδια, τὴν ἱστορίαν ὡς μυθιστόρημα, εἰσάγουσα παντοῦ περιγραφὰς, εἰς τὰς σχετικὰς ἐκθέσεις, τὰς ὁποίας ἔγραφε. Εἶναι τὰ πρῶτα φιλολογικὰ της δοκίμια αἱ ἐκθέσεις ἐκεῖναι.

Καὶ ἡ μὲν μάμη τὰς ἐθόμαζεν, ἐνῶ ἡ μητέρα πρὸς τὴν ὁποῖαν τὰς ἔστειλεν, ἀπήντη πρὸς τὴν κόρην της: «Αἱ μεγάλα φράσεις σου μὲ ἔκαμαν νὰ γελάσω...» Καὶ ἡ μικρὰ συγγραφεὺς, μετρίοφρων συνεμερίζετο τὴν γνώμην τῆς μητρὸς της. Ἐν τούτοις ἡ ποίησις τὴν ἐμάγευε. Ἀνεγίνωσκε τὴν Γιάδα, τὴν Ἐλευθερωθεῖσαν Ἱερουσαλήμ καὶ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις αὐτὰς ἐσχεδίασεν ἐν ποίημα φανταστικόν, τοῦ ὁποῖου ὁ μυστηριώδης ἦρωσ ὀνομάζετο Κορκαμπές. Ἄλλὰ τὸ μάθημα, τὸ ὁποῖον ἐπλούτισε τὸν θησαυρὸν τῶν γνώσεών της, ἐξ ὧν ἠντλησε βραδύτερον πλουσίαν συγομιδὴν εἶναι αὐτὴ ἡ φύσις. Ἐντυπώσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς, τῆς ἐνκαλλαγῆς τῶν ἐργασίων τῶν διαφόρων ὠρῶν τοῦ ἔτους, σχέσεις καθημερινὰ μὲ ἀνθρώπους ἀπλοῦς, ἀφελεῖς καὶ ταπεινοῦς, τοὺς ὁποίους ἠγάπησεν εἰς ὅλην τὴν τὴν ζῶν, ἰδοὺ τὸ ἄσημον παρελθόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἠντλησε τὰς ἰσχυροτέρας καὶ τὰς ἀγνοτέρας ἐμπνεύσεις της.

Τὴν ζῶν της αὐτὴν μετέβαλεν ἡ ἐπὶ τριετίαν διαμονὴ της εἰς μοναστήριον Ἀγγλικὸν εἰς τὸ Παρίσι. Ὁ θρησκευτικὸς μυστικισμὸς ἐπλημμύρισεν ἐπ' ὀλίγον τὴν ἐνθουσιώδη ψυχὴν της κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς της. Ἄλλ' ὅταν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν της ἐπανῆλθεν εἰς Nohant πλησίον τῆς μάμης της, ἡ γῆ καὶ ὁ οἶκος ἀνεκτῆσαν πάλιν τὸ ἐπ' αὐτῆς κράτος των. Ἡ ὑγεία ὅμως τῆς μάμης της ἐκλονίζετο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ γρατὴ ἦτο καλίμπαις, ἡ μικρὰ ἔγινεν ἡ πυργοδέσποινα τοῦ Nohant καὶ ἐπωφελήθη τῆς εὐκαίρας, ὅπως διαβάζῃ ὅτι βιβλίον ὑπῆρχεν εἰς τὴν οἰκογενειακὴν των βιβλιοθήκην, ἀδιακρίτως, φιλοσόφους καὶ ποιητάς, πλὴν τοῦ Βολταίρου. Αἱ φιλελεύθεραι τάσεις της ἐνισχύθησαν οὕτω καὶ οἱ φιλήσυχοι κάτοικοι τοῦ Nohant ἐσκυδαλίζοντο, ὅσakis τὴν ἔβλεπαν ἐνδυμένη μὲ ἀνδρὶκὰ ἐνδύματα, νὰ μεταβίβη ἐφιππος εἰς τὸ κυνήγι ἢ εἰς μακρινὰς ἐκδρομὰς, συνοδευομένη ἀπὸ τὸν γέροντα Deschartres.

Ὁ θάνατος τῆς μάμης ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ὠραίαν ζῶν της κόρης. Διὰ διαθήκης της ἀνέθετε τὴν κηδεμονίαν της εἰς πλουσίους καὶ εὐγενεῖς συγγενεῖς της. Ἄλλ' ἡ μικρὰ καὶ ἀπὸ στοργὴν γενναίαν καὶ ἀπὸ δημοκρατικῶν ἐνστάσεων ἐπροτίμησε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν μητέρα της εἰς τὸ Παρίσι.

Ἡ νέα ζῶν της ὅμως δὲν ἦτο εὐτυχῆς. Ἡ μητέρα της ἦτο μία ἀμαθὴς ἀστὴ, μικρολόγος, περιεργος, ἐχθρὰ τοῦ βιβλίου καὶ ἐκδοτος εἰς τὰς ἡδονὰς. ἠννόησε καὶ ἡ ἴδια ὅτι ὄφειλε νὰ ἀπομακρύνῃ προσωρινῶς τοὐλάχιστον τὴν κόρην της ἀπὸ πλησίον της: «Μὲ ἔφερον εἰς τὴν ἐξοχὴν,

διηγείται η George Sand και με εγκατέλειψεν εις οικογένειαν, την οποίαν είχε γνωρίσει πρό τριών μόλις ημερών εις έν γεύμα. Αναχωρούσα μοι είπεν : Δέν είσαι καλά. Ο άεργος της έξοχης θά σέ ώφελήση. Θά έλλω νά σέ εύρω μετά μίαν εβδομάδα. Και με άφήκεν εκεί πέντε μήνας.

Η περιήγος λόγος οικογένειαν ήτο ή των Duplessis. Απετελείτο από τους δύο συζύγους και από πέντε θυγατέρας. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι ήσαν ζωηροί, εύθυμοι, καλοί και πολύ έργατικοί. Τάχιστα ή Aurore έγινε παιδί του σπιτιού των και παιδί τόσο άγαπημένον, ώστε νά όνομάζη παρα τόν κ. Duplessis, Mamma την γυναίκα του και αδελφός της τās πέντε θυγατέρας των.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΝΔΟΚΙΝΑΣ

Η Ίνδοκίνα περιλαμβάνει την γεωγραφικήν Ίνδοκίνα, τὰ δύο βασίλεια του Σιάμ και του Άναμ και προς νότον άνκτολική της χερσονήσου εις τὸ δέλτα του Mekony την γαλλικήν Κογχιγκίαν, άποικίαν άμυζούσαν.

Οί Βιρμάνοι είναι άποδοί του Βούδα, και όμοιάζουν κατά πολλὰ με τους γείτονάς των Κινέζους. Όπως εκείνοι όμιλούν ένν μονοσύλλαβον ιδίωμα. Κάμνοντες έξάρεσιν από τους άλλους άσιατικούς λαούς, είναι πολύ εύκολοι εις τὸ εμπόριον και ένώ ακολουθούν τās συνήθειάς των, φέρονται προς τους ευρωπαίους με μεγάλην έλευθερίαν πνεύματος.

Αί γυναίκες άπολαμβάνουν εις αυτούς τελείαν έλευθερίαν και είναι κοινωνικώς εις την αὐτήν βελμίδα με τους άνδρας. Καμμία στενοχωρία, εκτός ό,τι επιβάλλον τὰ καλὰ ήθη, δέν ένοχλούν τās σχέσεις των νεανίδων με τους νέους.

Φυσικώς ή φύσις δέν έπρόκρινεσ πολλὰ καλὰ τους Βιρμάνους. Μικρόσωμοι, με την μορφήν όστεώδη, την μύτην σιμήν τὰ χείλη προξέχοντα, τὸ δέρμα κίτρινον, δέν είναι βεβαίως αισθητικόν ιδεώδες. Και όμως βεβαίως, ότι ή Βιρμάννα όταν άκόμη είναι νέα (εις τους λαούς αυτούς γηράσκουν πολύ γρήγορα) έχει ένν ύψος πονηρόν, τὸ όποιον ένίστε της επιτρέπει νά συναγωνίζεται με τās θερμότερας γυναίκας των δύο Ίνδιων. Τὸ σύνθημα ένδυσία της είναι ένν μεγάλο τεμάχιον τετραγώνον ύφασματος, τὸ όποιον δένει εις την μέσην της και του όποιου την άκραν κρατεί υπό τόν δεξιόν βραχίονα. Τὰ μαλλιά της, κατάνκυρα πίπτουν έλεύθερα εις την πλάτη της. Εις τ' αὐτὰ όπως αί γυναίκες της Ίνδίας έχουν μίαν μεγάλην ότην εις την οποίαν κρεμοῦν διάφορα κοσμήματα και όταν δέν έχουν τοιαῦτα βάζουν ένν μπουκέτο από άνθη. Η μανία νά μασσοῦν βέτκλα (φυτὸν των ίνδιων) είναι διαδεδομένη επίσης εις τās ώρκαίς των Βιρμάνων, των όποιων έξ αιτίας αὐτοῦ, τὰ δόντια και τὰ οὐλα καταστρέφονται γρήγορα.

Η πολυγαμία έδω είναι άυστηρῶς άπηγορευμένη, όταν τουλάχιστον πρόκειται διά τόν νόμιμον γάμον, διότι άλλες γυναίκες δύναται έκαστος νά έχη όσας του άρέσει· μόνον αί γυναίκες αὐται, είναι εις πολύ κατωτέρην βελμίδα από την νόμιμον σύζυγον, θεωροῦνται ως υπηρέτριαι. Και όταν αποθήνη ή άνδρας, έν δέν έχουν προηγουμένως έλευθερωθή μένουν ως σκλάβαι εις την έξουσίαν της χήρας. Προσθέτομεν

ότι ή έλευθερία της γυναικός είναι πραγματική, ώστε έχει δικαίωμα όταν θέλη ν' άφήση τόν σύζυγόν της, με μόνην την συμφωνίαν νά του άποδώσῃ τὸ χρηματικόν ποσόν, τὸ όποιον της έδωκε κατά τόν γάμον. Δύναται νά έχη ιδιότητα της περιουσίαν και νά λαμβάνη μέρος εις την διαχείρισιν της περιουσίας του συζύγου της.

Τὸ δικζύγιον είναι σπάνιον· όταν δύο σύζυγοι είναι από κοινού σύμφωνοι διά την άνάγκην του χωρισμοῦ άμφοτεροι άνάπτουν από μίαν λαμπάδα, εγκαταλείπουν την καλύβην των, κλείοντες την θύραν και περιμένουν νά κοῦν αί λαμπάδες. Εκείνου από τους συζύγους, όπου ή λαμπάδα μένει τελευταία νά καή, μένει ό κύριος της κατοικίας· ό άλλος είναι άναγκασμένος νά φύγη με ό τι φορεῖ μόνον.

Εις τὸ βασίλειον του Σιάμ τὸ κείμενον προς βορρην της Βιρμάνιας και κατοικούμενον από λαόν μικτόν, ό όποιος είναι έξ έκτομμύριον· έξγιστα, εις τὸ βασίλειον αὐτὸ φυσικὰ είναι μεγαλειότερα ποικιλία τύπων και ήθων. Οί Σιαμαῖοι είναι φυτικῶς πλέον ευκίνητοι από τους Βιρμάνους, χωρίς νά έχουν τὸ πρόσωπον πλέον ευχάριστον. Είναι ό λαός ό όποιος μασχ περισσότερο βέταλα· όλος με πάθος ακολουθοῦν την συνήθειαν αὐτήν, της όποιας άποτέλεσμα είναι, ότι από είκοσι έτών αί γυναίκες (διότι ή συνήθεια είναι κοινή και εις τὰ δύο φύλα), έχουν τὰ δόντια έντελῶς κατεστραμένα, ή έντελῶς μαῦρα. Αὐτὸ όμως κατά την αισθητικὴν των δέν είναι άσχημον· και όσο περισσότερο μία νέα έχει κατεστραμένον τὸ στόμα, τόσο θεωρεῖται ώραιότερα. Άλλο διακριτικόν σημεῖον είναι, ότι οί Σιαμαῖοι είναι ό μόνος Άσιατικὸς λαός ό όποιος δέν φορεῖ κοσμήματα.

Εις τόν λαόν αὐτόν ό σύζυγος έχει άκόμη τὸ δικαίωμα νά πωλή την γυναίκα του, αλλά τότε μόνον, όταν δέν είχε προῖκα ή όταν πρόκρηται νά πληρώσῃ χρέη, τὰ όποια εκκαμεν έξ αιτίας της. Τὰ διάφορα μέλη της οικογενείας ζοῦν με μεγάλην άρμονίαν, αί γυναίκες χαίρουν κάποιες έλευθερίας και δέν τās κακομεταχειρίζονται διόλου, αλλά δέν έχουν τὰ ώρκαί έθιμα τὰ όποια εύρίσκομεν εις τους Βιρμάνους.

Ο Βουδισμός των Σιαμαίων δέν είναι τόσο καθαρὸς όπως των γειτόνων των. Η πολυγαμία, ή όποία άπαγορεύεται εις εκείνους, έδω άπ' έναντίας είναι πολύ διαδεδομένη· ό βασιλεύς Mongkout είχε έξακόσιες συζύγους νομίμους και μή. Διά τόν λόγον αὐτόν έγινοντὸ πολλά σκάνδαλα εις τὰ χερσεία, και πρό όλίγου άκόμη χρόνου κάθε πρῶτος εις την πειθαρχίαν την συζυγικήν έτιμωρεῖτο με δρακόντιον τρόπον· ή έννοχος άπεκεφαλίζετο από τόν ίδιον σύζυγόν της και ό συνόχος της επίσης έτιμωρεῖτο αὐστηρῶς.

Τὸ Σιάμ είναι μοναρχία, όπου ό θρόνος δίδεται μόνον εις πρίγκηπα, ό όποιος νά είναι από βασιλικόν αίμα και από τόν πατέρα και από την μητέρα του. Αί σύζυγοι του μονάρχου επιβλέπονται άυστηρῶς, δέν τους δίδουν σχεδόν καμμίαν έλευθερίαν· αί πριγκίπισσαι αί όποια δέν εύρίσκουν νά υπακνοῦντιν όπως άρμόζει εις την τάξιν των είναι καταδικασμένα νά μένουν άνύπανδροι. Αί σύζυγοι του βασιλέως φέρουν τὸ όνομα mang—San, τὸ όποιον σημαίνει (άπηγορευμένη μόνη) έννακ της άπαγορεύσεως όπου έχουν νά έξέρχωνται από τ' άνάτορα.

Όταν ό μονάρχης ίδη μίαν νέαν της άρεσκείας του ή τόν πληροφορήσουν ότι εις την τάδε οικογένειαν υπάρχει μία ώραία νέα, στέλλει και την ζητεί από τους γονεῖς, και οί γονεῖς υπερηφνεύονται διά τοῦτο. Άλλοτε όταν νέος πρίγκηψ ήρχετο εις την έξουσίαν ήτο συνήθεια, οί άνώτεροι άρχοντες νά του προφέρουν τās θυγατέρας των· ό νῦν βασιλεύων, ό όποιος φρίνεται εκκαμε πολλὰς μεταβολὰς, άπηγόρευσε και τὸ άρχαῖον αὐτὸ έθιμον, αρκείται δὲ μόνον εις τριάντα γυναίκας.

Ειρήνην Νικολαΐδου

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΓΩΓΗ

Άπό την περι Γυναικείας Άγωγής μελέτην του κ. Βικέλα.

Όρθωτάτας ένίστε παρατηρήσεις ως προς τὸ ζήτημα της γυναικείας παιδεύσεως και άγωγής εύρίσκομεν εις σύγγραμμα γάλλου συγγραφέως, όχι έξ επαγγέλματος παιδαγωγού του Marcel Prevôts, ό όποιος μάχιστα γράφει συνήθως μυθιστορήματα, οὐδαμῶς κατάλληλα διά παραθεναγωγεία. Υπό τόν τύπον επιστολῶν προς άνεψιάν του, (lettres à Françoise), της όποιας παρακολουθεῖ την εκπίδευσιν, εκφέρει γνώμας αξίας της μελέτης των άσχιολομένων εις τὸ ζήτημα τοῦτο. Οὕτω π. χ. λέγει ότι αὐδεμία παιδεύσις δύναται νά θεωρηθῃ ως καρποφόρα, έν δέν έχη τās ρίζας της εις τὸ παρελθόν, εις τās παραδόσεις, εις την ιστορίαν του έθνους». Προς τόν βαρυσήμαντον τοῦτον άφορισμόν συμφωνεῖ και ή εις τὸ πρόγραμμα του Έκπαιδευτικῶν Συνεδρίου διατύπωσις του προς συζήτησιν θέματος της γυναικείας παιδεύσεως.

Την άνατροφήν κορασίου παραβέλλει ό Γάλλος συγγραφεὺς προς καλλιέργειαν ροδακινέας. Περιγράφει έν πρώτοις τās τρεῖς περιόδους του σχηματισμοῦ του δένδρου : τόν έμβολιασμόν, την μεταφύτευσιν και τελευταίον τὸ κλάδεμα. «Αί τρεῖς αὐται περίοδοι, λέγει, όμοιάζουν προς τās τρεῖς περιόδους της διαπλάσεως του μαθητοῦ ή της μαθητρίας». Η πρώτη περίοδος, ότε νέον ειτέτι φυτὸν έμβολιάζεται άντιστοιχεῖ προς την στοιχειώδη εκπαίδευσιν· ή δύσκολος περίοδος της μεταφύτευσεως προς την μέσην εκπαίδευσιν, και ή τρίτη περίοδος, ότε τὸ άκμαῖον πλέον δένδρον άρχίζει νά άνκπνέη, νά άνθίξῃ και νά φέρῃ καρπούς υπό τὰ προσεκτικὰ εισέτι βλέματα του κηπουροῦ, παραλληλίζεται προς την άνωτάτην εκπίδευσιν. «Ένοσεῖς, έξακολουθεῖ λέγων προς την άνεψιάν του, ότι διά την μαθήτριαν καθὼς και διά την ροδακινέαν ή δυσκολωτέρα των τριῶν τούτων περιόδων είναι ή δευτέρα. Τότε εκδηλοῦται πρό πάντων ή τάσις προς αύξησιν, ή όρμη προς την ζωήν. Άλλά ή τάσις και ή όρμη δέν άρχοῦν μόνον προς έξασφάλισιν της αύξήσεως και της ζωής. Τότε άπικτεῖται ή μεγαλειότερα φροντίς και ή επιμελεστέρα καλλιέργεια. Η μορφωτικὴ όμως αὐτη καλλιέργεια δύναται ν' άποβῃ θανατηφόρος, έν παραμποδίζῃ την φυσικήν ανάπτυξιν, επιφέρουσα ή την παραφύσιν αύξησιν ή τόν μακρασμόν. Διά τοῦτο εκ των τριῶν περιόδων της παιδεύσεως ή μέση είναι εκείνη, της όποιας συχνότερον επιζήτεῖται ή μεταρρύθμισις εις όλα τὰ

έθνη. Πανταχοῦ ή μέση πρό πάντων εκπαίδευσις θεωρεῖται ως επιδεκτικὴ βελτιώσεως.»

Εις τόν κλάδον της στοιχειώδους παιδείσεως άνομολογεῖ ότι κατά τὰ τελευταία τριάκοντα έτη ή πρόοδος ήτο τόση, ώστε ή παρούσα κατάσταση αὐτης δέν συγκρίνεται προς τὸ παρελθόν. «Εις την έξοχήν, λέγει, όπου διέρχομαι μὴνάς τινας, επισκέπτομαι συχνάκις, με την άδειαν του διδασκάλου, τὸ δημοτικόν σχολεῖον του γειτονικοῦ μου χωρίου. Μικρὰ παιδία και των δύο φύλων άπολαμβάνουν όμου εκεί την παροχήν του σχολικοῦ μάνα. Τὰ βλέπω και θαυμάζω την μέθοδον με την οποίαν διδάσκαται εις αὐτὰ ή άνάγνωσις, ή γραφή, ή αριθμητική, ή γεωγραφία. Εις τόν καιρόν μου δέν υπήρχε τοιαύτη εύφυής και πρακτικὴ μέθοδος. Εκείνος ό όποιος, διδάσκων εις τὰ παιδία την άνάγνωσιν, συνέλαβε πρώτος την ιδέαν νά τὰ κάμη νά προφέρουν τὸ Ρ rrr και τὸ Φ φφφ, ήτο κατ' έμὲ άνθρωπος μεγαλοφυής. Επίσης και ό άλλος, ό όποιος εφκντάσθη νά διδάξῃ την γεωγραφίαν σχεδιάζων κατ' άρχάς με κιμωλίαν επί του μαυροπίνακος την αἴθουσαν της παραδόσεως, με τὰ έδώλιά της, με την τράπεζαν του διδασκάλου,—και έπειτα περίξ του σχεδίου τούτου έσχεδιάσε τὸ σχολεῖον όλόκληρον και κατόπιν τόν κήπόν του και τās όδους του χωρίου!... Έκν έγνωρίζω τὰ όνόματά των, ήθελα κινήσει πάντα λίθον διά νά άνεγερθοῦν και των δύο οί άνδριάντες.

Ο Γάλλος συγγραφεὺς άποδοκιμάζει τās υπερβολὰς των σχολικῶν προγραμμάτων. «Ο παιδικὸς νοῦς, λέγει, δέν άντέχει εις πολύωρον έντασιν και εργασία.» Καταδικάζει όχι μόνον ως επιβλαβές αλλά και ως περιττόν τὸ νά υποβάλλωνται τὰ παιδία εις διανοητικὴν κόπωσιν 13 ώρων ή 10, έστω και 8 ή 7· διότι, κατ' αὐτόν, ό εκγέφυλθς των δέν άνθίσταται εις καθημερινὴν εργασίαν υπερβαίνουσαν τās τρεῖς ώρας. Άλλως ή μνήμη των δέν διατηρεῖ όσα διά της βίας επισωρεύομεν εις την διάνοιάν των. Τὸ πρόγραμμα των γνώσεων όσας πρέπει νά έχη διάνοια καλλιέργημένη εις ήλικίαν τριάκοντα έτών, αὐτὸ τοῦτο, λέγει, πρέπει νά είναι και τὸ πρόγραμμα των μαθήσεων όσας θά διδάξωμεν εις την ίδιαν διάνοιαν εις 15 έτών ήλικίαν. Τί δὲ πρέπει νά περιέχη τὸ πρόγραμμα τοῦτο παρακτός των άναποφύκτων στοιχειωδῶν γνώσεων ; «Όλίγην ιστορίαν της καλλιτεχνίας, τους διαφόρους ρυθμούς της αρχιτεκτονικῆς, τόν όργανισμόν της συγχρόνου πολιτείας, την συνήθη ύγεινήν.» Αὐτὰ θεωρεῖ ό συγγραφεὺς ως εφόδια ικανά καλῶς άνατετραμμένης νέας, ως συμπλήρωμα των γνώσεων όσας θά διδαχθῃ κατά την πρώτην περίοδον της στοιχειώδους παιδεύσεως ή άνεψιά του.

Ας στρέψωμεν τώρα τὸ βλέμμα εις άλλο κράτος εκ των μάλλον άνεπτυγμένων και προοδευτικῶν, την Σουηδίαν. Εκεί ή Έκκλησία και τὸ Σχολεῖον συνδέονται άνεκαθεν στενωδς. Τοῦτο δὲ, ως εκ των άποτελεσμάτων φαίνεται, οὐδέν εμπόδιον έφερον εις την άνάπτυξιν και έξάπλωσιν της παιδείας. Έξ έναντίας ή άποκτηθεῖσα πρόοδος άποδίδεται κατά μέγα μέρος εις την σύμπραξιν της Έκκλησίας και του έν γένει εκπαιδευτικοῦ Λουθηρανοῦ κλήρου. Εκεί ό εφημέριος είναι δικαιοματικῶς ό πρόεδρος της σχολικῆς έφορείας

ἐκάστης ἐνορίας. Καί εἰς μὲν τὰ Λύκεια ἢ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδύσεως, ἐκ τῶν ὥρων τῆς διδασκαλίας ἀφιερῶνται 33 τοῖς ἐκκτὸν εἰς τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα, τὴν Σουηδικὴν γλῶσσαν, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν· 24 τοῖς ἐκκτὸν εἰς ξένας γλώσσας, τὴν Γαλλικὴν ἢ τὴν Γερμανικὴν, ἢ καὶ τὴν Ἀγγλικὴν κατ' ἐκλογὴν· 15 τοῖς ἐκκτὸν εἰς τὰ μαθηματικὰ καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ 28 τοῖς ἐκκτὸν εἰς τὴν καλλιγραφίαν, τὴν ἰχνογραφίαν καὶ τὴν ὠδικὴν, τὴν γυμναστικὴν καὶ τὰ ἐργόχειρα. Διδάσκονται δὲ προσέτι οἱ διάφοροι κλάδοι τῆς μαγειρικῆς, τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τῆς οἰκιακῆς ὑγιεινῆς. Δύναμαι ἐξ αὐτοψίας νὰ προσθέσω ὅτι εἰς μὲν τὴν μαγειρικὴν δὲν διδάσκειται μόνη ἡ κατασκευὴ φαγητῶν ἢ γλυκισμάτων, ἀλλὰ

τὰ θρεπτικὰ συστατικὰ ἐκάστης μαγειρευομένης ὕλης καὶ ἡ πληρωθεῖσα τιμὴ, ὥστε διὰ τῆς δικιρέσεως τοῦ ὄλου ποσοῦ γίνεται φανερὰ ἢ δι' ἐκάστην μερίδα δαπάνη. Εἰς δὲ τὴν γυμναστικὴν περιλαμβάνεται καὶ ἡ κολυμβητικὴ, εἰς τὴν ὁποῖαν εἶδα παιδίον καὶ τῶν δύο φύλων διδασκόμενα τὰς μεθόδους διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ σώσουν τοὺς πνιγμένους· ἡ τοιαύτη πρακτικὴ διδασκαλία παρέχεται ἰδίως εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα.

Τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου εἰς τὴν Σουηδίαν ἡ διάρκειαι εἶναι ἐξεστῆς, τὸ δὲ πρόγραμμά του ἀνταποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἡλικίας αὐτῆς.

μας πλησιάζει, καὶ σὰς τρομάζει ἡ ἰδέα νὰ πάρете μιὰ χωριάτισσα ἢ ὅποια δὲν ἔχει πλέον καμμιά χάρη. Σὰς δίνω τὴν ἐλευθερίαν σας καὶ μορεῖτε νὰ νυμφεῖσθε τὴν Σάρα Τελεφόν, ποῦ τρώει μονάχα Τουρσιὰ καὶ πίνει ξίδι γιὰ νὰ εἶνε ἀδύνατη.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ τὴν ἔκαμ νὰ γελᾶσθαι μὲ ὅλην τὴν καρδίαν, ἐπίσης καὶ ὁ θεὸς καὶ ὁ Παῦλος γελᾶσανε.

Ἀμέσως ἔπειτα ἦρθε κοντὰ στὸν Ἀσπρομόν τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔφερε κοντὰ στὸ πιάνο

— Φίλε μου, σήμερα δὲν ἔχεις διάθεσιν γιὰ ὀμιλίαν, θὰ κάνης λοιπὸν τὸ μέρος σου σ' αὐτὸ τὸ ντουετάκι, τοῦ ὁποῖου τὸ ἀκοπανιμέντο εἶνε πολλὸ εὐκόλο.

Ὁ Παῦλος κάθησε μπρὶς στὸ πιάνο καὶ ἄρχισε νὰ παίζη· ἡ μὲς Ἀλίκη ὄρθη ἀπὸ πίσω του, σὲ θέσι νὰ βλέπῃ τῆς νέτες τραγουδοῦσε, ὁ θεὸς κατὰ τὴ συνήθειά του ἄρχισε νὰ κοιμᾶται.

Τὸ ντουετάκι ἦτονε μιὰ ἐλαφρὰ μελωδίαν, τὴν ὁποῖαν μπορεῖ κανεὶς νὰ παρομοιάσῃ μὲ πεταλοῦδα, ἡ ὁποῖα πηγαινοέρχεται πάνω σὲ μιὰ ἀχτίδα ἡλίου.

Ἡ μουσικὴ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διώχνῃ τῆς κακῆς ἰδέας, καὶ ὁ Παῦλος δὲν σκέπτονταν πλέον τίποτε ἀπ' ὅσα τὸν βασάνιζαν πρὶν.

— Ὁ θεὸς μου κοιμᾶται ὅπως πάντα ἐνῶ ἀναπαύεται· θέλει Παῦλος νὰ πᾶμε νὰ κάνουμε ἕνα γύρω στὸ περιβόλι; δὲν σοῦ ἔδειξε ἀκόμη τὸν παράδεισόν μου.

Ἡ Ἀλίκη εἶχε ἐντελῶς ἄλλες ἰδέας γιὰ τὴν καλλιέργειαν, δὲν ἐπέτρεπε νὰ κόβουν τ' ἄνθη, οὔτε τὰ κλαριά ἀπὸ τὰ δένδρα, καὶ ἐκεῖνο ποῦ τὴν μάγεψε περισσότερο σ' αὐτὴν τὴν ἑαυλιν, ἦταν ἡ ἄγρια κατὰστασις τοῦ περβολιοῦ.

Οἱ δύο νέοι ἀνοίχον δρόμον ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαριά τὰ ὁποῖα μόλις περνοῦσανε ξανάμισιαν πάλι.

— Νὰ τὸ καταφύγιόν τὸ ἀγαπημένον μου, εἶπε ἡ Ἀλίκη δείχνοντας τὸν Παῦλον, ἕνα βράχο σπασμένον, τὸν ὁποῖον σχεδὸν σκέπαζαν λαϊμονεῖαι, κητρίαι, καὶ πορτοκαλιεῖαι.

Κάθισε πάνω σ' ἕνα σπάσιμον ποῦ ἦτανε σὰν κάθισμα καὶ ἔκανε νόημα τοῦ Παύλου νὰ ρθῆ νὰ γονατίσῃ μπροστά της πάλι ὡς τὴν ζερὴ χλόη.

— Βάλλε τὰ δύο χεῖρα σου μέσα στὰ δικά μου καὶ κύτταξέ με καλὰ στὸ πρόσωπον. Ἐπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα θὰ εἶμαι γυναϊκᾶ σου. Γιατὶ τὰ μάτια σου ἀποφεύγουνε τὰ δικά μου;

Καὶ πραγματικὰ ὁ Παῦλος, ἄρχισε πάλι νὰ συλλογίζεται τοὺς φόβους του, καὶ γύριζε τὰ μάτια του.

— Φοβᾶσαι μήπως διαβάσης σ' αὐτὰ σκέψιν ἔνοχον;

Ἐρεῖς πῶς ἡ ψυχὴ μου εἶνε δική σου ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ, σὲ πρωτοεῖδα. Εἶμαι ἀπὸ τίς Ἀγγλίδες τίς παθητικῆς, ρομαντικῆς, ὑπερήφανης, ἡ ὁποῖαι ἀγαποῦνε σὲ μιὰ στιγμὴ, ἀλλὰ μ' ἀγάπη ποῦ βαστάει σ' ὅλην τὴν ζωὴν, ἴσω; περισσότερο ἀπὸ τὴν ζωὴν, — καὶ ὁποῖος ἔξεραι ν' ἀγαπᾶξαι ξέρον καὶ νὰ πεθαινῇ. Κύτταξέ με κατὰματα. τὸ θέλω. μὴν δοκιμάξης νὰ γυρίσης τὸ βλέμμα σου, καὶ θὰ ὑποθέσω, πῶς ἕνας εὐγενὴς ὁ ὁποῖος δὲν ὀρεῖται νὰ φοβᾶται παρὰ τὸ θεόν, ζάφῃναι

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ
ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ
B'

Τώρα πῶς ἐξηγεῖται ὅτι αἱ φημισμένοι ὠραῖοι τῆς Ρώμης μοὶ ἐφάνησαν ἄσχημοι. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, μέσα εἰς τὸ ἀπέραντον ἐκεῖνο μουσεῖον τῶν ὠραίων μαρμάρων καὶ εἰκόνων, μὲ περιβάλλον τὸ ὅποιον ἡ Τέχνη καὶ ὁ πλοῦτος κατέστησαν μοναδικὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, μὲ τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς διακοσμῆσεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κηδεῖας τοῦ Πάπα, βεβαίως δὲν ἦτο εὐκόλο; ὁ συνγωνισμὸς τοῦ ἀληθινοῦ ζωντανοῦ κάλλους μὲ τὸ τεχνητόν.

Αἱ μαρμάραινα γυναῖκες τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, αἱ ὁποῖαι

νὰ τὸν τρομάζουσε ταπεινὴς δεισιδαιμονίαι. Κύτταξέ με καλὰ μὲ τὰ μάτια αὐτὰ ποῦ νομίζεις τόσο φοβερὰ καὶ τὰ ὅποια γιὰ μένα εἶνε τόσο γλυκὰ, γιατί βλέπω μέσα σ' αὐτὰ τὴν ἀγάπην σου, καὶ πρόσθε εἶναι μὲ νομίζης ἀκόμη ἀρκετὰ ἄμορφη γιὰ νὰ μὲ παρυσιάσης μὲ ὑπερήφαναν, ὅταν θὰ παντρευτοῦμε, γιὰ γυναϊκᾶ σου.

Ὁ Παῦλος κτενθουσιασμένος, τὴν κύτταξε πολλὴ ὥρα μὲ πάθος καὶ ἐνθουσιασμό. — Ἐξαφνα ἡ νέα κητρίνισεν ἕνας φοβερὸς πόνος πέρασε τὴν καρδίαν της σὰν βέλος: φάνηκε σὰν νὰ ἔσπασε κἀτὶ μέσα στὸ στήθος της, καὶ ἔφερε τὸ μαντύλι της στὰ χεῖλιά της. Μιὰ κόκκινη σταλαματιὰ φάνηκε πάνω στὴν λεπτὴ πατίστα, τὴν ὁποῖαν ἡ Ἀλίκη διπλώσει βιαστικὰ.

— Ὡ! σ' εὐχαιστῶ Παῦλε, μ' ἔκαμες πολλὴ εὐτυχισμένη, γιατί νόμιζα πῶς δὲν μ' ἀγαποῦσε πλέον.

X

Τὴν κίνησιν τῆς Ἀλίκης γιὰ νὰ κρύψῃ τὸ μαντύλι της, ὅσο βιαστικὴ καὶ ἂν ἦτονε, τὴν εἶδε ὁ κ. Ἀσπρομόν, ἔγινε κατακίτρινος, γιατί καὶ ἄλλο περιστατικὸν ἤρχονταν νὰ βεβαιώσῃ τὴν κακὴν δύναμιν του, καὶ αἱ ἀπαισιώτερες ἰδέαι γύριζαν μέσα στὸ κεφάλι του, ἡ ἰδέα τῆς αυτοκτονίας παρουσιάστηκε πρῶτη.

Ἡ ἡρωικὴ ἔα ἐνίκησε τὸ αἰσθημα τοῦ πόνου καὶ δείχνοντας πραγματικὴν χαρὰν, ἡ ὁποῖα μπορούσε ν' ἀπατήσῃ καὶ τὸν καλλίτερον παρατηρητὴν, ἐσήκωσε τὸν Παῦλον, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀκόμη γονατισμένος ἐμπρὸς της καὶ τὸν περιτριγύρισε σ' ὅλο τὸ περιβόλι: ὁ περίπατος αὐτὸς διεσκέδασε κἀπως τοὺς φόβους τοῦ Παύλου.

Οἱ δύο ἐρωτευμένοι γύρισαν πάλι στὴν ταράτσα, ὅπου ὁ θεὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ κοιμᾶται. Ὁ Παῦλος ἀπαυχεῖρτε τὴν Ἀλίκην ἐνῶ κεινὴ τοῦ ἔλεγε· καλὴ ἀντάμωσιν αὔριο, δὲν εἶνε ἔτσι; μὲ φωνὴν γεμάτην ἀγάπην.

Ἡ Ἀλίκη τὴν ὥραν ἐκεῖνην ἦτονε τόσο ἄμορφη ὅπου ἔκαμε ἐντύπωσιν καὶ στὸ θεόν της τὸν ὁποῖον ἔκπλησσε ἡ ἀναχώρησις τοῦ Παύλου.

— Τί ἄμορφη ποῦ εἶσαι σήμερα Ἀλίκη! τῆς εἶπε.

— Μὲ κολακεῖς θεῖέ μου, καὶ ἔπρεπε νὰ εἶμαι πολλὴ ὑπερήφανη εὐτυχῶς ποῦ δὲν πιστεύω στὰ κοπλημέντα.

— Ὁμορφη, ἐπικίνδυνα ἄμορφη, ἐξηκολούθησε ὁ θεὸς, σὰν νὰ μιλοῦσε μοναχὸς του· μοῦ θυμίζει τὴν δύστυχην μητέρα της, τὴν ἀγαπητὴν μου Naney, ἡ ὁποῖα πέθανε δέκα ἐννέα χρόνων. Τέτοιαι ἀγγελος δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ πολλὴ καιρὸς στὴ ζωὴ.

— Ἐ λοιπὸν, θεῖέ μου, ἀφοῦ εἶμαι τόσο ἄμορφη, εἶπε ἡ Ἀλίκη, ἡ ὁποῖα εἶδε πῶς ὁ θεὸς της ἄρχισε νὰ μελαγχολῇ, εἶνε ἡ κατάλληλη στιγμή νὰ μὲ παντρεύῃ;

— Νὰ σὲ παντρεύω! βιάζεσαι λοιπὸν τόσο πολλὴ ν' ἀφήσης μόνον τὸ γέρον θεόν σου, Ἀλίκη;

— Δὲν θὰ φύγω ποτέ, μήπως δὲν εἶνε ἀπορασιμένο, μὲ τὸν κ. Ἀσπρομόν πῶς θὰ μείνωμε ὅλοι μὲξῆ.

— Τὸν κ. δὲ Ἀσπρομόν! τὸν κ. δὲ Ἀσπρομόν! . . . ἀκόμη δὲν ἔγιναν οἱ ἀρραθῶνες.

— Μήπως δὲν ἔχει τὸ λόγο σας καὶ τὸν δικόν μου; Ὁ κύριος Joshua Ward ποτέ δὲν τὸν ἀθέτησε.

ἐξαπλώνουν τὰ γυμνά καὶ προκλητικὰ κάλλη των περὶ τὰ μαυσωλεῖα τῶν Παπῶν, αἱ ἄγρια καὶ αἱ μάρτυρες καὶ αἱ ποικίλαι ἀλληγορικαὶ μορφαὶ, αἱ ὁποῖαι ἔχουν γυναικίαν τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τὰς Φρύνας καὶ τὰς Ἀφροδίτας τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Πραξιτέλους, αἱ μέσα εἰς χρυσοῦς πλαίσια προβάλλουσαι μορφὰς καὶ ἐνδυμασίαις ἀγγέλων γυναῖκες τῶν διασημοτέρων ζωγράφων τοῦ κόσμου, διὰ τὰς κινήσεις καὶ τὰς στάσεις καὶ τὰς γραμμὰς τῶν ὁποίων ἐξωδευθήσαν ἔτη ὅλα καλλιτεχνικῆς μελέτης καὶ ἐργασίας, ἀποτελοῦν βεβαίως ἐν πλαίσιον ἐπικίνδυνον, πρὸ τοῦ ὁποῖου θὰ ὠχρίαι καὶ θὰ ἐμειοῦτο ἴσως τὸ κάλλος οἰκοδόμητοτε ζωντανῆς Λαίδας.

Ἐὰν εἰς τὰς ἀντιθέσεις αὐτάς προστεθῇ καὶ τὸ μονό-

— Ἐχει τὸ λόγο μου· αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια.

— Τὸ διάστημα τῶν ἑξή μηνῶν ποῦ εἴχαμε ὀρίσει πέρασε, εἶπε ἡ Ἀλίκη κοκκινίζοντας.

— Ἄ! μετροῦσε τοὺς μῆνες μικρὴ πονηρὴ!

— Ἀγαπῶ τὸν κ. Ἀσπρομόν, ἀποκρίθηκε σοβαρὰ ἡ νέα.

— Γιατὶ νὰ μὴν ἀγαπᾶς ἕναν ἄλλο! εἶπε ὁ θεὸς, στὸν νοῦν τοῦ ὁποῖου ἦσαν τὰ λόγια τοῦ Ἀλταβίθα καὶ τῆς Βισέ.

— Δὲν ἔχω δύο καρδιὰς, ἀποκρίθηκε ἡ Ἀλίκη, δὲν θ' ἀγαπήσω παρὰ μιὰ φορὰ καὶ ἂν πρέπη νὰ πεθάνω δέκα ἐννέα χρόνων σὰν τὴν μητέρα μου.

— Μὴν λὲς τέτοια ἄσχημα λόγια, σὲ παρακαλῶ.

— Ἄν ἔχετε καμμιά σοβαρὴ αἰτία ποῦ δὲν θέλετε τὸν κ. Ἀσπρομόν, ἂν τὸν κατηγορήτε γιὰ τίποτε, τότε καὶ ἐγὼ πέρνω τὸ λόγο μου.

— Δὲν ἔχω καμμιά τέτοια αἰτία.

— Γιατὶ λοιπὸν εἴσασθε τόσο ψυχρὸς τώρα πρὸς αὐτόν, σεῖς ποῦ ἄλλοτε τίσον τὸν ἀγαποῦσατε;

— Βέβαια τὸν ἀγαποῦσα, ἀλλ' ὅτι εἶνε σκοτεινὸς στὴν ὀμίχλῃ τῆς Ἀγγλίας, λάμπει κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιον τῆς Νάπολης.

— Τί θέλετε νὰ πῆτε; ρώτησε ἡ Ἀλίκη μὲ τρεμουλιαστὴν φωνήν.

— Πῶς ὁ Παῦλος σου ματιάζει ὅποιον κυττάζει.

— Πῶς θεῖέ μου, σεῖς ὁ σὲρ Joshua Ward, χριστιανός, ὁ ὁποῖος διαβάξαις τὸ Εὐαγγέλιον, πιστεύετε σὲ τέτοιαι δεισιδαιμονίαι, καὶ δὲν φοβόσασθε νὰ κατηγορεῖτε τὸν Παῦλον γιὰ ἄνθρωπον ποῦ ματιάζει;

— Ἀγαπητὴ μου Ἀλίκη, ὅλα αὐτὰ εἶνε σωστά, ἀλλ' ὅταν πρόκειται γιὰ σὲ γίνονται ὁ πλέον δεισιδαίμων καὶ αἰσθάνομαι φοβῆναι ὅταν βλέπω τὸν Παῦλον νὰ σὲ κυττάξῃ καὶ δὲν σοῦ κρύβω πῶς καὶ αὐτὸ τὸ λόγο μου μπορῶ νὰ τὸν πάρω πίσω.

— Σὲρ Joshua Ward, δὲ θὰ τὸ κάμετε αὐτό, εἶπε ἡ Ἀλίκη μὲ ἡσυχὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ ἂν ὑποθέσωμε πῶς εἶνε ἀλήθεια καὶ πῶς ὁ Παῦλος ἔχει αὐτὸ τὸ δυστύχημα.

— Δὲν παντρεύονται τοὺς βρυκόλακες, εἶπε ὁ θεὸς.

— Ἄλλ' ὅλα αὐτὰ εἶνε ὑπερβολαὶ καὶ δεισιδαιμονίαι, ἐκεῖνο ποῦ εἶνε πραγματικὸν τὸ δυσάρεστο εἶνε ὅτι ὁ κ. Ἀσπρομόν δίνει πίστη σ' αὐτὰ. Ἐγὼ λοιπὸν ἐγὼ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὸν βγάλω ἀπ' αὐτὴν τὴν πλάνην.

— Ἐχεις πάντα δίκην μίς Ward, εἶπε ὁ θεὸς. Αὐτὴ ἡ Βισέ εἶνε μάγισσα καὶ ὁ κόντες Ἀλταβίθα τὴν ἤρε πρόφασι γιὰ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Παῦλον καὶ νὰ σὲ πάρῃ αὐτὸς. Προτείνω λοιπὸν νὰ φύγωμε ἀπὸ τὴν Νάπολιν τὸ γρηγορότερον καὶ τότε θὰ ἡσυχάσῃ καὶ ὁ Παῦλος. Τί λὲς γιὰ τὸ σχέδιόν μου;

— Δὲν ἔχετε ἀνάγκην τῆς ἐπιδοκιμασίας μου, μήπως δὲν σὰς ὑπακούω πάντα;

— Ναὶ μικροῦλά μου, ὅταν σὲ συμφῆρῃ εἶπε ὁ θεὸς ὁ ὁποῖος σηκώθηκε γιὰ νὰ πάῃ στὴν κάμαρά του.

Ἡ Ἀλίκη ἔμεινε ἀκόμη λίγο στὴν ταράτσα, ἀλλὰ ἐπειδὴ αἰσθάνθηκε κρῦο πῆγαι καὶ ἐκεῖνην στὴν κάμαρά της καὶ παρακάλεσε τὴν Βισέ νὰ τὴν σκεπάσῃ μὲ μιὰ κουβέρταν, ἂν καὶ ἔξω ἔκανε ἀρκετὴ ζέστη.

τονον μαῦρον φόρεμα και οι ἀκομφοι μαῦροι πέπλοι, οι δμοιομόρφως σκεπάζοντες ὅλας τὰς γυναικείας κεφαλάς τῶν ρωμαίων κυριῶν, τότε θά ἐξηγηθῆ ἵτως πῶς τὸ φημισμένον κάλλος των ἐπεσκιάζετο ἢ μᾶλλον ἐχάνετο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Ἄλλως τε εἰς μίαν κηδεῖαν, ἔστω και Παπικὴν, δὲν παρίστατο βεβαίως οὔτε τὸ ἄνθος τῆς νεότητος, οὔτε τὸ ἄνθος τῆς χάριτος και τῆς κομψότητις. Τώρα πλέον ὅσον και ἂν εἶναι μία κυρία εὐσεβῆς, και ὅσον και ἂν παρκαλουθῆ με τὰξιν και ἀκρίθειαν τὰς Κυριακὰς λειτουργίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὅμως τοὺς θερινοὺς μῆνας, οφείλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πρωτεύουσιν. Και ὡς ἀληθινὴ Ρωμαία θά ὑπάγῃ νὰ ξεκουράσῃ και ἀναζωογονήσῃ τὸ κάλλος της εἰς κανένα ἐξοχικὸν παράδεισον, ἢ εἰς κανὲν χιονισμένον βουνὸν τῶν Ἄλπεων, ἢ θά παραθερίσῃ εἰς κωμικὴν φημισμένην πόλιν λουτρῶν, ἐκθέτουσα μαζὴ με τὴν χάριν και τὴν ὠραϊότητά της και τὸ πλῆθος τῶν θερινῶν φορεμάτων της.

Αἱ ἀριστοκράτιδες λοιπὸν τῆς κηδεῖας τοῦ Πάπα δὲν ἦσαν βεβαίως αἱ ὠραῖαι γυναῖκες τῆς Ρώμης, ὡς δὲν ἦσαν, συμπεριζῶν, οὔτε τὸ ἄνθος και τὸ ἀφρόγαλκ τοῦ κυνοῦ αἵματος. Ὑποθέτω μᾶλλον ὅτι θά ἦσαν αἱ ἀπόκληροι τοῦ κάλλους και τῆς κοσμικῆς χάριτος, αἱ ὁποῖαι δι' ἔλλειψιν ἄλλης εὐτυχίας κοσμικῆς δέονται ὀπισθεν τοῦ θρησκευτικοῦ ἄρματος, φανατίζονται ὑπὲρ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ Καρδινάλιου ἢ τοῦ ἐπισκόπου, λαμβάνουν ἐνεργὸν και ὄχι πάντοτε εὐγενὲς ἐνδιαφέρον περὶ τὰ τεκταινόμενα εἰς τὰ θρησκευτικὰ παρσκήνια, και ἀποζημιώνονται ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν διὰ τὰς εὐτυχίας, τὰς ὁποῖας ταῖς ἀπεποιήθη ἢ κοσμικὴ ζωὴ.

Ἄλλως τε ὁ κληρὸς ὁ καθολικὸς εἶναι μοναδικὸς εἰς τὴν ψυχολογίαν τῆς γυναικὸς, τὴν ὁποῖαν ἐφρόντισε νὰ τηρήσῃ διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἰδρυόμενων σχολῶν εἰς τοικύτην ἡμιμάθειαν, ὥστε νὰ μείνῃ αὐτὴ πάντοτε ὁ κυριώτερος μοχλὸς τῆς θρησκευτικῆς πολιτικῆς.

Ὑπῆρξε μάλιστα ἐποχὴ εἰς τὴν Ἰταλίαν και τὴν Γαλιαν, καθ' ἣν ἐκάστη οἰκογένεια ἀπέτιε φόρον κεφαλικὸν, φόρον θυσίας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσφέρουσα μεταξὺ τῶν θυγατέρων της μίαν μοναχὴν, τὴν ὁποῖαν ἄλλως ὁ θεὸς μνηστὴρ δὲν ἐδέχετο χωρὶς προῖκα, ἐὰν ἢ οἰκογένεια ἠπόρει. Λέγεται μάλιστα ὅτι αἱ μεγαλύτεραι προῖκες τῶν πλουσιωτέρων οἰκογενειῶν μετεβιάζοντο διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς εἰς τὸν θρησκευτικὸν κορβανῶν, ὁ ὁποῖος και ἀπὸ τὰς πτωχὰς ἀκόμη ἀδελφὰς τοῦ Χριστοῦ προσεπορίζετο κέρδη, διαθέτων αὐτὰς ὡς διδασκαλίσσας και νοσοκόμους.

Ὅπως δὴποτε σήμερον με τὸ νέον πολιτικὸν καθεστὸς, με τὰς εὐγενεῖς τοῦ βασιλικοῦ αἵματος, αἱ ὁποῖαι φυσικὰ κατέλαβον και τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν κοσμικὴν ἢ κοινωνικὴν ζωὴν, με τὰς νέας ιδέας και τὰ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντα ἀντιπαπικὰ αἰσθήματα, με τὰ λαϊκὰ Παρθεναγωγεῖα και τὰ ἰνστιτούτα τῶν γυναικῶν αἱ ρωμαῖαι γυναῖκες, και με αὐτὰς μεγάλη μερὶς τῶν καθολικῶν ἐν γένει γυναικῶν, τείνουν νὰ χειραφετηθοῦν και ἀπὸ τοὺς πνευματικούς των και ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Και αἱ γυναῖκες ἀκόμη

τῶν λαϊκῶν τάξεων μεθ' ὅλην τὴν ἀμάθειαν και τὸν τυφλὸν φανατισμὸν των εἶνε κατὰ βάθος περισσότερο εἰδωλολάτριδες και πρακτικὰ φιλόσοφοι παρὰ ἀληθινὰ χριστιαναί. Αἱ θρησκευτικὰ πομπαί, αἱ ἐκκλησιαστικοὶ στολισμοί, αἱ φωτοχυσταὶ με τὰ χρυσοῦ και πολύχρωμα κανδυλάκια τὰς συγκινοῦν, ἐφ' ὅσον πωλοῦν εἰς τὴν ἐνορίαν τὰ κανδυλάκια των και τὰ βεγγαλικά των, και με τὴν συγκέντρωσιν τοῦ κόσμου και τὰς λιτανεῖας και τὰς σημαιοστολίσεις, τὸ ἐμπόριον των ζωογονεῖται και αἱ εἰσπράξεις των αὐξάνουν.

Ἄφ' ἧς στιγμῆς ὅμως αἱ λιτανεῖαι λείφουν και τὸ ἐμπόριον τῆς στιγμῆς ὑποστῆ κλονισμὸν, αἱ γυναῖκες αὐταὶ τοῦ λαοῦ, αἱ σταυροκοπούμεναι εὐσεβῶς πρὸ τῆς κηρίνης Παναγίας τῶν ἐπτὰ λογγῶν, ὑπάρχει κίνδυνος ὅτι θά τρυπήσουν με νέας λόγχας ὄχι μόνον τὴν καρδίαν, ἀλλὰ και τὸ ὠχρὸν πρόσωπον τῆς θεομήτορος, διότι θά μένῃ ἀνίσχυρος πλέον προστατίς τῶν ἰδιωτικῶν των ὑποθέσεων.

Διὰ τοῦτο ὁ καθολικὸς κληρὸς, ὁ ὁποῖος ἀφ' ἐνὸς μὲν φαίνεται ἐνδοτικὸς, εὐρύτων τὰ προγράμματα τῶν σχολείων και παρκαλουθῶν τὴν λαϊκὴν τάσιν πρὸς παιδευσιν ἀρτιωτέρων, ἐξ ἄλλου ὅμως διατηρεῖ τὸ ὀπισθοδρομικὸν αὐτὸ καθεστὸς διὰ τὸν λαόν, παρκαλωρῶν εἰς τοῦτον τὴν μικρὰν αὐτὴν ἐμπορικὴν ἐκμετάλλευσιν, ἀπέναντι τῆς ἠθικῆς ὑποστηρίξεως και τοῦ ἠθικοῦ γοήτρου, τὸ ὁποῖον ὁ λαὸς αὐτὸς τοῦ παρέχει εἰς ἀντάλλαγμα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Θ. Μ. Μασσαλίαν, Ἡ διακοπὴ γίνεται περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου και ὄχι Ἰουνίου. Ὡστε τὸ ταξεῖδι μου δὲν ἔμπορεῖ νὰ προηγηθῆ τῶν ἀργῶν Ἰουλίου. Ἄλλως τε τὸ Παρίσι τὸ θέρος δὲν ἀξίζει τίποτε. Καν Α. Ν. Σόφίαν. Ὁρισμένως ἔχετε λάθος. Σὰς γράφω προσεγῶς. Καν Α. D. Rossiori de Vede. ἔληφθη. Εὐχαριστίας. Καν Ν. Ν. Κωνσταντίνον. Φρ, χρ. 115 ἔληφθησαν. Τὸ εὐρίσκω δικαιοτάτον και σὰς εὐγνωμονῶ. Καν Ε. Δρ. Πειραιᾶ. Ἐὰν ἤμην ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θά εἶχα καταργήσῃ τὰς ἐξετάσεις πρὸ πολλοῦ. Δυστυχῶς τὰ ἄρθρα δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν αὐτὴν. Καν Δ. Μπ. Γαλάζιον. Φρ. χρ. 45 ἔληφθησαν. Εὐχαριστίας.— Καν Α. Γκ. Κέρκυραν. ἔληφθησαν αἱ συνδρομαὶ σας τοῦ 1902 και 1903. Εὐχαριστίας.— Καν Π. Χρ. Βαλτσίκιον. ἔληφθησαν. Εὐχαριστίας. Καν Σπ. Δ. Τεργέστην. Συνδρομαὶ ἔληφθησαν θερμὰς εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα. Καν Α. Φ. Βάρναν. Εὐγενῆς ἐπιστολὴ σας μετὰ φρ. χρ. 60 ἔληφθη. Θερμὰς εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα. Γράφω. Καν Α. Γ. Σέριφον. Τότε στείλατε τὴν ἀρχομένην τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1903.— Καν Ε. Τρ. Πύργον. θά ἐνεργήσω ἄλλως. Ἡ κατάσταση εἶναι ἀφόρητος. Δα Μ. Π. Μόναχον. Ὅλα ἔληφθησαν. εὐχαριστίας. Ἡ δημοσίευσίς θά ἀρχίσῃ μετὰ τὴν διακοπὴν.— Δα Μ. Θ. Κέαν. Συνδρομὴ σας ἔληφθη. Ἀποδείξεις ἐδόθη εἰς τὸν κομιστήν. Δα Ε. Α. Τσεσμέ. ἔληφθη. εὐχαριστίας τὰ φύλλα θά σταλοῦν.— Καν Μ. Γ. Ν. Σάμον. τὴν τελευταίαν σας ἔλαβον μετὰ τῶν συνδρ. τῆς κ. Ε. Τσ. ὄχι ὅμως και προγενεστέρων ταύτης. Καὶ δι' αὐτὸ ἔγραψα πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κυρίαν, ὡς καθυστέρησαν.— Καν Οὐ. Σκ. Λάρισσαν. Δρ. 65 μετὰ καλῆς ἐπιστολῆς σας ἔληφθησαν. Θερμὴν εὐγνωμοσύνην δι' εὐγενεῖς πάντοτε φροντίδας.— Καν Μ. Μ. Λαμίαν. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος κυρίαὶ δὲν ἐπλήρωσαν τὸ 1903, ὡς πληροφοροῦμαι παρὰ τῆς ἐν Λαρίσῃ κ. Σ. ἧτις δὲν ἔχει λάθει. ὡς μοὶ γράφει, τὰς πρὸς αὐτὴν ἀποσταλείσας ἀποδείξεις. ὥστε εὐαρεστηθῆτε νὰ φροντίσετε. Καν Χ. Κ. Γύρναβον. Ὅχι. Ὅταν εὐρω καιρὸν θά σὰς γράψω λεπτομερείας.— Καν Β. Α. Γιούργεβον. ἔληφθησαν. Εὐχαριστίας. Καν Μ. Α. Πύργον. Ἀποστέλλεται. Καν Χρ. Ν. Α. Καρδίτσαν. Συμμορφούμεθα ὁδηγίαις σας. Καν Ε. Κο. Σπάρτην. Ἡ κ. Β. Μ. ἐπλήρωσεν ἐδῶ τὴν συνδρομὴν της τοῦ 1903 και ὄχι τὴν τοῦ 1904. Δα Μ. Κ. Πόρον. Φροντίσατε νὰ λαμβάνητε τὰ φύλλα σας ὑπὸ τὸ αὐτὸ ταχυδρομικόν. Διότι ἀπ' ἐδῶ στέλλονται τακτικώτατα. Καν Ε. Ρ. Τεργέστην. Καὶ πέρυσιν και φέτος ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ ἀποδείξεις πρὸς τὸν κ. Σκ. Ἦδη ἔχετε πληρώσει και τὸ 1905.—